Gweinyddiaeth CYFIAWNDER Ministry of JUSTICE

PENDERFYNWCH CHI DEWCH YN YNAD

Canllawiau ar gyfer llenwi'r ffurflen gais

Llenwi'r ffurflen gais

Cyn gwneud cais i fod yn ynad:

1. Ymwelwch â llys ynadon

Cyn gwneud eich cais dylech ymweld â llys ynadon i weld beth sy'n digwydd yno. Dylech ymweld o leiaf unwaith ond byddai dwy neu dair gwaith yn well.

Gall eich llys ynadon lleol eich cynghori ynghylch pa bryd yw'r adeg orau i ymweld ac ym mha ystafelloedd y gallwch wylio. Mae'r rhif ffôn ar gael yn rhestr y llysoedd yn eich pecyn ymgeisio neu www.hmcourts-service.gov.uk. Rhowch gynnig ar fynychu un o sesiynau llawn y Llys. Dylech fod yn barod i drafod y profiad a'ch barn amdano yn y cyfweliad.

2. Sicrhewch gydweithrediad eich cyflogwr

Os ydych yn gyflogedig, **rhaid** i chi gadarnhau gyda'ch cyflogwr y caniateir i chi gymryd amser rhesymol ymaith o'r gwaith, dan **Adran 50 Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996**, i ymgymryd â dyletswyddau ynad. Yn gyffredinol dylai eich cyflogwr neu gynrychiolydd fod yn un o'ch canolwyr. Mae'r Pecyn Ymgeisio Ynadon yn cynnwys DVD, **Cyflogi Ynad**, y gall ymgeiswyr a gyflogir ei roi i'w cyflogwr.

Adran 1. Gwybodaeth bersonol

1.9 **Oedran**

Rhaid i chi fod yn 18 oed o leiaf i wneud cais. Bydd ynadon yn ymddeol o'r fainc pan fyddant yn 70 oed ac fel rheol bydd yr Arglwydd Ganghellor yn disgwyl cyfnod o bum mlynedd o wasanaeth cyn ymddeol ac ni fydd fel rheol yn penodi neb sydd dros 65 oed.

1.14 Cenedligrwydd

Nid yw cenedligrwydd Prydeinig yn ofyniad, ond rhaid i'r holl ymgeiswyr fod yn fodlon cymryd y llw o deyrngarwch. Ni cheir penodi neb sydd ar ganol y broses o geisio lloches.

1.15 Cymwysterau addysgol

Rhestrwch unrhyw gymwysterau proffesiynol, galwedigaethol neu academaidd sydd gennych. Peidiwch â rhestru pynciau a graddau unigol a gyflawnwyd ar gyfer TGAU, Safon Uwch na Lefel O na chymwysterau tebyg.

1.16 Tarddiad ethnig

Nid yw'ch tarddiad ethnig yn gwneud dim gwahaniaeth i'ch cymhwyster ar gyfer penodiad. Yr unig reswm pam mae angen y wybodaeth hon yw er mwyn i ni allu monitro pa mor dda mae mainc yr ynadon yn adlewyrchu amrywiaeth y gymuned.

1.17 Ydych chi'n saer rhydd?

Nid yw perthyn i'r seiri rhyddion yn gwneud dim gwahaniaeth i'ch cymhwyster ar gyfer penodiad. Er hynny, mae'n ofynnol i bob ymgeisydd ddatgan ar y ffurflen gais a yw'n perthyn i'r seiri rhyddion ai peidio.

Adran 2. Eich Galwedigaeth

Daw'r grwpiau galwedigaethol a diwydiannol isod o gategorïau'r Arolwg o'r Llafurlu a sefydlwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Mae'r wybodaeth hon yn ein galluogi i fonitro amrywiaeth y fainc.

Rhestr grwpiau galwedigaethol:

- 1. **Rheolwr neu uwch swyddog** (Rheolwyr corfforaethol neu uwch swyddogion yn y llywodraeth neu sefydliadau mawr, yn gweithio ym maes adeiladu, ynni, cyllid, marchnata, personél, technoleg gwybodaeth a chyfathrebu, logisteg, y fyddin neu'r gwasanaethau brys, y gwasanaeth iechyd a'r gwasanaethau cymdeithasol; rheolwyr a pherchnogion ym maes amaethyddiaeth, yr amgylchedd naturiol a chadwraeth, coedwigaeth a physgota, hamdden a thwristiaeth; rheolwyr tai a thir, cyfanwerthwyr, a rheolwyr ailgylchu a gwaredu sbwriel)
- 2. **Galwedigaeth broffesiynol** (Gweithwyr proffesiynol ym maes gwyddoniaeth a thechnoleg gan gynnwys cemegwyr, ffisegwyr a gwyddonwyr biolegol; peirianwyr sifil, electronig a chemegol; gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â meddalwedd; gweithwyr proffesiynol ym maes iechyd fel meddygon, seicolegwyr, fferyllwyr, ffarmacolegwyr, optegwyr offthalmig, deintyddion a

milfeddygon; gweithwyr proffesiynol ym maes addysgu ac ymchwil, gan gynnwys swyddogion addysg ac arolygwyr ysgolion, ac uwch weinyddwyr sefydliadau addysgol; gweithwyr proffesiynol ym maes y gyfraith, cyfrifyddion siartredig ac ardystiedig, economegwyr ac ystadegwyr, penseiri a syrfewyr, gweithwyr cymdeithasol, swyddogion prawf, clerigwyr, llyfrgellwyr a churaduron).

- 3. Galwedigaeth broffesiynol gysylltiol neu dechnegol (Technegwyr gwyddonol a pheirianyddol, drafftsmyn ac arolygwyr adeiladu, technegwyr gweithrediadau a chefnogaeth TG; nyrsys, parafeddygon, optegwyr gweinyddol, dosbarthwyr fferyllol, a thechnegwyr meddygol a deintyddol; therapyddion; gweithwyr ieuenctid a chymuned, swyddogion tai a lles; Swyddogion yn yr heddlu (rhingyll ac is), y gwasanaeth tân (swyddog tân arweiniol ac is), a'r gwasanaeth carchardai (is na phenswyddog); artistiaid ac awduron; dylunwyr graffeg, cynnyrch a dillad; gweithwyr proffesiynol cysylltiol yn y cyfryngau; galwedigaethau chwaraeon a ffitrwydd; Rheolwyr traffig awyr, peilotiaid a gyrwyr trenau; gweithwyr proffesiynol cysylltiol y gwasanaeth cyhoeddus, y gyfraith, busnes, cyllid, gwerthiant a marchnata; swyddogion cadwraeth a gwarchod yr amgylchedd; swyddogion personél a chysylltiadau diwydiannol, cynghorwyr gyrfaoedd, archwilwyr statudol, glanweithyddion galwedigaethol, a swyddogion iechyd a diogelwch).
- 4. **Galwedigaeth weinyddol neu ysgrifenyddol** (Swyddogion gweithredol a gweinyddol y gwasanaeth sifil, swyddogion clercyddol llywodraeth leol; swyddogion mewn sefydliadau nad ydynt yn rhan o'r llywodraeth; rheolwyr credyd, clercod cyfrifon a chyflogau, clercod cownter, cynorthwywyr/clercod ffeilio, clercod pensiynau ac yswiriant, clercod rheoli stoc, clercod cludiant a dosbarthu, cynorthwywyr llyfrgell, cyfwelwyr ymchwil marchnad, gweithredwyr cyfathrebu a chynorthwywyr swyddfa cyffredinol; galwedigaethau ysgrifenyddol a chysylltiedig).
- 5. **Galwedigaeth crefftau medrus** (Ffermwyr, garddwyr a thirmyn; weldwyr a ffurfwyr metel; peirianwyr metel, gosodwyr a gwneuthurwyr offer; peirianwyr moduron a gwneuthurwyr cyrff cerbydau; trydanwyr, peirianwyr telathrebu, cynnal a chadw cyfrifiaduron; gweithwyr adeiladu, plymwyr, seiri, gosodwyr ffenestri, plastrwyr, gosodwyr lloriau, peintwyr ac addurnwyr; crefftau tecstilau a dillad, a pharatoi bwyd).
- 6. **Galwedigaeth gwasanaeth personol** (Cynorthwywyr nyrsio, nyrsys deintyddol, cynorthwywyr gofal a gofalwyr cartref; gweinyddesau meithrin, gwarchodwyr plant a chynorthwywyr addysgol; gweinyddesau a chynorthwywyr milfeddygol; cynorthwywyr chwaraeon a hamdden, asiantau teithio, tywyswyr teithiau; gweithwyr trin gwallt a harddwch; gweithwyr cadw tŷ, gofalwyr, swyddogion rheoli plâu ac ymgymerwyr).
- 7. **Galwedigaeth gwerthiant neu wasanaeth cwsmeriaid** (Cynorthwywyr gwerthiant, derbynwyr arian adwerthu, asiantau credyd, casglwyr arian, masnachwyr marchnad a stryd, a gweithwyr gofalu am gwsmeriaid).

- 8. **Gweithredwr prosesau, offer neu beiriannau** (Gweithredwyr prosesau gwneud bwyd, diod, tybaco, gwydr, cerameg, tecstilau, cemegolion, rwber, plastig a metel; Gweithredwyr peiriannau papur, pren, chwarel, ynni a metel; gweithredwyr trin dŵr a charthion; cyfosodwyr nwyddau trydanol, cerbydau a nwyddau metel; torwyr defnydd a gweithredwyr peiriannau gwnio; gweithredwyr profion labordy arferol; gweithredwyr adeiladu ffyrdd a rheilffyrdd; gyrwyr cerbydau nwyddau trwm, faniau, bysys a thacsis, hyfforddwyr gyrru, gweithredwyr cludiant rheilffyrdd a llongau; gyrwyr craeniau, wagenni fforch godi a pheiriannau amaethyddol).
- 9. **Galwedigaethau elfennol** (Gweithwyr ffermydd, coedwigaeth a physgota; labrwyr adeiladu, gwaith coed a ffowndri; gweithredwyr pacio, trin poteli, trin caniau a llenwi mewn safleoedd prosesu; gwylwyr a chynorthwywyr peiriannau argraffu; gweithwyr warws; gweithwyr post, negeseuwyr, porthorion ysbytai a gwestai, cynorthwywyr arlwyo, gweinyddion a gweinyddesau, staff bar, arolygwyr parciau hamdden a pharciau thema; glanhawyr ffenestri, ysgubwyr ffyrdd, golchwyr dillad gwlyb a sych, a galwedigaethau trin sbwriel; gweithwyr diogelwch, wardeniaid traffig, cynorthwywyr croesi i'r ysgol ac arolygwyr meysydd parcio, staff llenwi silffoedd).
- 10. Erioed wedi bod mewn gwaith cyflogedig.

Rhestr o grwpiau diwydiannol:

- 1. Amaethyddiaeth, hela a choedwigaeth
- 2. Pysgota
- 3. Mwyngloddio a chwarela
- 4. Gweithgynhyrchu (gan gynnwys cynhyrchu pob math o gynnyrch, cyhoeddi, argraffu, ac atgynhyrchu deunydd wedi ei recordio, ailgylchu).
- 5. Y cyflenwad trydan, nwy a dŵr
- 6. Adeiladwaith
- 7. Y fasnach gyfanwerthu ac adwerthu, trwsio cerbydau modur, beiciau modur, nwyddau personol a nwyddau tŷ
- 8. Gwestai a bwytai (gan gynnwys bariau, ffreuturiau, safleoedd gwersylla a llety arall arhosiad byr).
- 9. Cludiant, storio a chyfathrebu (gan gynnwys trin llwythi, asiantau teithio a threfnwyr teithiau, y post a thelathrebu).
- 10. Cyfryngu ariannol (gan gynnwys banciau, cymdeithasau adeiladu, prydlesau ariannol a rhoi credyd, buddsoddi ac ymddiriedolaethau unedol, yswiriant ac arian pensiwn, gweinyddu marchnadoedd ariannol, gweithgareddau rheoli cyllid a broceriaeth gwarannau)

- 11. Gweithgareddau eiddo tiriog, rhentu a busnes (gan gynnwys rhentu peiriannau a chyfarpar, cyfrifiaduron a gweithgareddau cysylltiedig, ymchwil a datblygu, gwaith cyfreithiol, cyfrifyddiaeth, cadw llyfrau, archwilio, ymgynghorwyr trethi, ymchwil marchnad, ymgynghorwyr busnes a rheoli, gweithgareddau pensaernïol a pheirianyddol, hysbysebu, recriwtio llafur, gweithgareddau archwilio a diogelwch, glanhau diwydiannol, gweithgareddau ffotograffaidd, gweithgareddau pacio, gweithgareddau ysgrifenyddol a chyfieithu).
- 12. Gweinyddiaeth gyhoeddus ac amddiffyn; nawdd cymdeithasol (gan gynnwys gweithgareddau gwasanaeth cyhoeddus cyffredinol, cyfiawnder a gweithgareddau barnwrol, diogelwch cyhoeddus, cyfraith a threfn, y gwasanaeth tân).
- 13. Addysg (gan gynnwys addysg oedolion, ysgolion gyrru)
- 14. lechyd a gwaith cymdeithasol (gan gynnwys gweithgareddau deintyddol a milfeddygol)
- 15. Gweithgareddau gwasanaeth cymunedol, cymdeithasol a phersonol arall (gan gynnwys gweithgareddau sinema a fideo, radio a theledu, creu a dehongli artistig a llenyddol, gweithgareddau adloniant eraill, gweithgareddau asiantaeth newyddion, llyfrgell, archifau, amgueddfeydd a gweithgareddau diwylliannol eraill, chwaraeon a gweithgareddau hamdden eraill, golchi dillad gwlyb a sych, trin gwallt a thriniaethau harddwch eraill, claddu a gweithgareddau cysylltiedig, carthion a gwaredu sbwriel, glanweithdra, sefydliadau aelodaeth).
- 16. Cartrefi preifat gyda phersonau cyflogedig (gan gynnwys morynion, cogyddion, gweinyddion, gweision, bwtleriaid, golchwyr dillad, garddwyr, ceidwaid giatiau, gweithwyr stablau, gyrwyr, gofalwyr, nyrs plant, gwarchodwyr, tiwtoriaid, ysgrifenyddesau ac ati sy'n cael eu cyflogi mewn tai preifat)
- 17. Erioed wedi bod mewn gwaith cyflogedig

2.8 Meini prawf anghymwyso

Ni fydd yr Ysgrifennydd Gwladol a'r Arglwydd Ganghellor yn penodi fel ynad neb yn y galwedigaethau canlynol:

- **Plismon** mewn swydd neu **weithiwr sifil** yn yr heddlu neu ei briod neu bartner. Rhaid i o leiaf ddwy flynedd fod wedi mynd heibio ers i gyflogaeth o'r fath ddod i ben.
- Aelod o'r **Heddlu Gwirfoddol** neu ei briod neu bartner.
- **Warden traffig** neu ei briod neu bartner (nid yw'r gwaharddiad hwn yn berthnasol i arolygwyr parcio a gyflogir gan yr awdurdod lleol).
- Unrhyw un sydd â pherthynas agos (tad, mam, mab, merch, brawd neu chwaer neu berthynas yng nghyfraith, llysfab neu lysferch neu berthynas agos tebyg i bartner) sy'n cael ei gyflogi fel plismon, heddwas gwirfoddol, gweithiwr sifil yn yr

heddlu neu warden traffig yn yr Ardal Cyfiawnder Lleol (ardal y llys) y gallai gael ei benodi iddo.

- Aelod llawn-amser o Luoedd Ei Mawrhydi oni bai bod eu prif swyddog yn cadarnhau nad oes rhagolygon realistig y byddant yn cael eu lleoli dramor yn y dyfodol agos.
- Unrhyw un, yn ogystal â'r uchod, y mae ei waith neu ei weithgareddau cymunedol ef/hi, neu ei briod neu bartner, yn amlwg yn anghydnaws â dyletswyddau ynad e.e. gweithwyr Gwasanaeth Erlyn y Goron, y Gwasanaeth Prawf, Tîm Troseddwyr Ifainc, Gwasanaeth Llysoedd Ei Mawrhydi, beili neu aelod o asiantaeth orfodaeth, neu dditectif siop
- Pobl sy'n cael eu cyflogi mewn **sefydliad carcharu**, gan sefydliad sydd â chontract i gyflawni gwaith mewn sefydliad o'r fath neu sy'n ymwneud â chludo carcharorion.
- Gweithwyr y Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant
- Gweithwyr y Gymdeithas Frenhinol er Atal Creulondeb i Anifeiliaid
- Swyddogion diogelwch
- Ymwelwyr lleyg â gorsafoedd yr heddlu neu garchardai, oni bai eu bod yn cadarnhau eu bod yn fodlon rhoi'r gorau i wneud hynny os cânt eu penodi; unigolyn sy'n gwneud gwaith maes i gynllun cymorth i ddioddefwyr, neu fel 'cyfaill Mackenzie' yn yr ardal cyfiawnder lleol y maent yn dymuno gwasanaethu ynddi.

Rhai swyddi etholedig

- Unrhyw un sy'n aelod o Senedd y Deyrnas Unedig, Senedd Ewrop neu Gynulliad Cymru, neu sydd wedi ei fabwysiadu fel darpar ymgeisydd i'w ethol i'r Senedd neu i'r Cynulliad, neu sy'n derbyn tâl fel asiant llawn-amser gan blaid wleidyddol os yw rhan o'i etholaeth o fewn yr Ardal Cyfiawnder Lleol y gallai gael ei benodi iddi.
- Mae'n bosib y bydd rhesymau eraill dros wahardd, y deuir ar eu traws yn ystod y broses ddethol.

Adran 3. Eich priod/partner/perthnasau

Gweler :	y meini	prawf	anghym	wyso a	amlinellir	dan 2	2.8 uct	iod.

Adran 4. Euogfarnau troseddol ac achosion sifil

- Rhaid i chi ddatgelu unrhyw euogfarnau, pa mor ddibwys bynnag ydynt, gan gynnwys troseddau moduro yr oedd cosb benodedig yn daladwy o'u herwydd. Rhaid i chi hefyd ddatgelu unrhyw orchmynion troseddol neu sifil yr ydych yn rhan ohonynt ar hyn o bryd neu y buoch yn rhan ohonynt yn y gorffennol, gan gynnwys manylion am orchmynion ysgaru a chynnal.
- Nid yw unigolyn sy'n gwneud cais i fod yn ynad yn cael ei amddiffyn gan Adran 4(2) a 4(3), Deddf Ailsefydlu Troseddwyr 1974. Mae hyn yn golygu ei bod yn rhaid i chi ddatgelu pob euogfarn. Rhaid i chi hefyd ddatgelu manylion am rybuddion a gafwyd gan yr heddlu
- Ni fydd yr Ysgrifennydd Gwladol ac Arglwydd Ganghellor yn penodi'r canlynol i'r ynadaeth:
 - Unrhyw un y mae ef/hi, neu ei briod neu bartner, wedi ei gael yn euog o drosedd difrifol neu nifer o fân droseddau os nad yw'r Pwyllgor Ymgynghorol yn credu y byddai gan y cyhoedd ffydd ynddo/ynddi fel ynad. I'r dibenion hyn ystyrir trosedd difrifol fel unrhyw beth ar wahân i fân ddedfrydau moduro y cawsoch bwyntiau ar eich trwydded a/neu ddirwy o'u herwydd.
 - Unrhyw un a gafwyd yn euog o un trosedd moduro lle rhoddwyd chwe phwynt cosb neu fwy, neu dri throsedd lle rhoddwyd tri phwynt cosb ar gyfer pob trosedd, yn ystod y pum mlynedd diwethaf.
 - ni phenodir unrhyw un sydd wedi ei wahardd rhag gyrru am 12 mis neu fwy yn y 10 mlynedd yn dilyn dyddiad yr euogfarn, a phryd hynny dim ond ar ôl ystyried yr amgylchiadau'n ofalus;
 - ni phenodir unrhyw un sydd wedi ei wahardd rhag gyrru am lai na 12 mis yn y pum mlynedd yn dilyn dyddiad yr euogfarn, a phryd hynny dim ond ar ôl ystyried yr amgylchiadau'n ofalus.

Adran 5. Rhesymau dros wneud cais i fod yn ynad

5.2 Rhinweddau personol

Y canlynol yw'r chwe rhinwedd allweddol y ceisir mewn unigolyn sy'n gwneud cais i fod yn ynad. Dyma'r rhinweddau y mae'n rhaid i chi eu dangos i'r Pwyllgor Ymgynghorol os cewch eich galw am gyfweliad.

1. Cymeriad da

Unplygrwydd personol – parch ac ymddiriedaeth pobl eraill – parch i gyfrinachedd – dim byd fyddai'n dwyn anfri arnynt hwy nac ar yr ynadaeth – parodrwydd i fod yn bwyllog mewn bywyd preifat, yn y gwaith ac mewn bywyd cyhoeddus.

2. **Dealltwriaeth a chyfathrebu**

Y gallu i ddeall dogfennau, canfod a deall ffeithiau perthnasol, a dilyn tystiolaeth a dadleuon – y gallu i ganolbwyntio – y gallu i gyfathrebu'n effeithiol.

3. Ymwybyddiaeth gymdeithasol

Yn gwerthfawrogi ac yn derbyn rheolaeth y gyfraith – dealltwriaeth o gymdeithas yn gyffredinol – parch tuag at bobl o wahanol gefndiroedd ethnig, diwylliannol neu gymdeithasol – mae ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o fywyd y tu hwnt i'r teulu, ffrindiau a gwaith yn gaffaeliad, ynghyd â dealltwriaeth o'ch cymuned leol.

4. Aeddfedrwydd a thymer wastad

Y gallu i ymwneud a gweithio gyda phobl eraill – ystyried barn pobl eraill – parodrwydd i ystyried cyngor – dyngarwch – cadernid – pendantrwydd – hyder – synnwyr tegwch – cwrteisi.

5. **Barn gadarn**

Y gallu i feddwl yn rhesymegol, pwyso a mesur dadleuon a dod i benderfyniad cytbwys – meddwl agored – gwrthrychedd – adnabod a rheoli rhagfarn.

6. Ymroddiad a dibynadwyedd

Dibynadwyedd – ymroddiad i wasanaethu'r gymuned – parodrwydd i wneud o leiaf 26 eisteddiad hanner diwrnod bob blwyddyn – parodrwydd i ddilyn yr hyfforddiant angenrheidiol – gallu cynnig yr amser sy'n ofynnol – cefnogaeth teulu a chyflogwr – iechyd da.

Adran 6. lechyd ac anabledd

6.1 **lechyd**

Dylai ymgeiswyr fod ag iechyd digon da i'w galluogi i gyflawni holl ddyletswyddau ynad. Dylent fod â chlyw boddhaol (boed hynny gyda theclyn chymorth clyw neu heb) a dylent hefyd allu eistedd a chanolbwyntio am gyfnodau hir.

6.2 **Anabledd**

Mae'r Arglwydd Ganghellor yn croesawu ceisiadau gan bobl ag anabledd sy'n gallu cyflawni'r ystod o ddyletswyddau ynad naill ai heb gymorth neu gyda budd addasiadau rhesymol penodol a wneir i adeilad y llys neu drefniadau gweithio/eistedd yn unol â Deddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995.

Adran 7 - Enw da a datganiad

- Mae'n ofynnol i ymgeiswyr ateb y cwestiwn 'enw da' ar y ffurflen gais. Ni fydd rhoi'r ateb 'Oes' o reidrwydd yn eich rhwystro chi rhag cael eich penodi. Serch hynny, efallai y bydd manylion y bydd angen i ni wybod amdanynt er mwyn osgoi embaras yn nes ymlaen. Gallai enghreifftiau gynnwys cael perthynas agos yn y carchar, neu fod agweddau ar eich bywyd preifat yn cael eu datgelu mewn papur newydd.
- Os oes gennych unrhyw amheuaeth ynghylch ateb y cwestiwn hwn, peidiwch â
 phetruso cyn trafod y mater gydag Ysgrifennydd eich Pwyllgor Ymgynghorol
 agosaf (edrychwch ar y rhestr o bwyllgorau yn eich pecyn ymgeisio i gael y
 manylion cyswllt neu edrychwch ar: www.magistrates.gov.uk)
- Nid yw'r Ysgrifennydd Gwladol ac Arglwydd Ganghellor yn talu unrhyw sylw i dueddfryd rhywiol wrth wneud penodiadau. Nid oes angen datgelu tueddfryd rhywiol a'r ffaith eich bod yn cyd-fyw â phartner o'r un rhyw mewn ymateb i'r cwestiwn 'enw da'.

Adran 8. Canolwyr

 Rhaid i chi ddarparu enwau tri chanolwr nad ydynt yn perthyn i chi ac sy'n eich adnabod ers o leiaf dair blynedd. Rhaid i o leiaf un o'r canolwyr fod yn unigolyn sy'n byw yn yr un ardal â chi os ydych wedi bod yn byw yn yr ardal am fwy na thair blynedd.

• Os ydych yn gyflogedig, yn gyffredinol dylai'ch cyflogwr neu gynrychiolydd eich cyflogwr fod yn un ohonynt, hyd yn oed os nad ydych wedi gweithio iddo ers tair blynedd. Nid yw'n ofynnol i chi ddangos y ffurflen i'ch cyflogwr ar ôl ei llenwi, ond mae'n rhaid i chi fod wedi cael cadarnhad ganddo ei fod yn barod i roi geirda.

- Ni ddylech gael canolwr sydd, er enghraifft, yn dwrnai, plismon neu swyddog prawf, neu sy'n debygol o ymddangos gerbron y llys y gallech gael eich penodi iddo. Ni chaniateir i fwy nag un o'ch canolwyr fod yn ynad.
- Dylech sicrhau bod eich canolwyr yn cytuno cyn cyflwyno eich ffurflen gais.

Cyfle Cyfartal

Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol ac Arglwydd Ganghellor yn ystyried addasrwydd personol ymgeisydd ar gyfer penodiad beth bynnag ei darddiad ethnig, ei ryw, ei statws priodasol, ei dueddfryd rhywiol, ei gysylltiadau gwleidyddol, ei grefydd neu (yn amodol ar ofynion corfforol y swydd) ei anabledd.